

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
ANDIJON DAVLAT TIBBIYOT INSTITUTI
IJTIMOIY GIGYENA VA SSB KAFEDRASI**

**« JAMOAT SALOMATLIGI VA SOG‘LIQNI
SAQLASHNI TASHKIL ETISH »
FANIDAN O‘QUV DASTURI**

Bilim sohasi: 900000 - Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy ta‘minot
Ta‘lim sohasi: 910000 - Sog‘liqni saqlash
Ta‘lim yo‘nalishi: 60910100-Stomatologiya

Andijon –2025

Fan kodi JSSMT 14-04		O'quvyili 2025-2026	Semestr 4	Kreditlar 4	
Fan turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek/rus		Xaftadagi dars soatlari 3	
1	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Maruza (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yukla ma (soat)
		Jamoat salomatligi. Marketing	48	12	60
2	<p>I. Fanning mazmuni.</p> <p>Fanning maqsadi –zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o‘qitish jarayonida qo‘llagan xolda aholi orasida stomotologik kasallanishlarni tarqalishini ma’lum olingan xududlarda tashqi muxit, turmuo‘ va mexnat sharoitlari bilan bog‘lab o‘rganishni va talabalarga axoli salomatligiga zararli ta’sir etuvchi tashqi muxit va ijtimoiy omillarni kamaytirish va oldini olish bo‘yicha, shuningdek jamiyatning barcha a’zolarini salomatligini mustaxkamlashga qaratilgan chora - tadbirlarni ishlab chiqish uchun zarur bilimlarni egallash imkonini beradi.</p> <p>“Jamoat salomatligi” fani bo‘lg‘usi shifokorni aholi salomatligini muxofazasi bilan shug‘ullanuvchi sog‘liqni saqlash tashkilotchisini shakllantirishda katta axamiyat kasb etadi.</p> <p>Fanning vazifalari- yangi pedagogik texnologiyalarni dars jarayoniga tadbir etib, talabalarga sog‘liqni saqlash va shifokor faoliyatini tartibga soluvchi asosiy me’yoriy xujjatlarni tanishtirish, axolining turli qatlamlariga stomotologik va birlamchi tibbiy sanitar yordam ko‘rsatishni tashkil etish asoslari, sog‘lom turmush tarzini shakllantirish, statistik tadqiqot va taxlil o‘tkazishning asosiy usullarini, axoli salomatligi ko‘rsatkichlari va ularni o‘rganish usullari, axoli orasida xar xil stomotologik kasalliklarning tarqalganligi va ularning kechishi, umumiy kasallanish va o‘lim ko‘rsatkichlarini aholining ayrim guruxlari orasida ularning turmush tarzi, tashqi muhit, ijtimoiy-iqtisodiy, tarixiy shart-sharoitlar bilan bog‘lab o‘rgatish, turli profildagi davolash - profilaktik, jumladan stomotologik yordam ko‘rsatuvchi muassasalar ish faoliftini taxlil etish asoslarini, davolash profilaktika muassasalarining xisobot xujjatlarini, mehnatga layoqatsizlikni ekspertiza qilish prinsiplari va mexnatga layoqatsizlik varaqasini rasmiylashtirishni, sog‘liqni saqlashni to‘g‘ri rejalashtirish, aholiga ko‘rsatilayotgan stomotologik xizmatlarni sifati samarasini o‘rgatish, sog‘liqni saqlashni tashkil etishning nazariy asoslari va tamoyillari, sog‘lom turmush tarzini targ‘ibot qilish, sog‘liqni saqlashni boshqarish va axoliga stomotologik xizmatlarni tashkil etishning shakl va usullarining zaruriy jixatlari xaqida ma’lumot berish</p>				

II. Asosiy nazariy qism (ma`ruza mashg`ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. “Jamoat salomatligi” faniga kirish. Tibbiyot statistikasi asoslari.

“Jamoat salomatligi” fan sifatida tibbiyot, gigiena va jamiyat fanlari ichida tutgan o`rni. Tibbiyot statistikasi va uning sog`liqni saqlashni nazariy va amaliy ahamiyati. Statistikaning nazariy asoslari va mazmuni. General va tanlab olingan majmualar haqida tushuncha. Tibbiy ma`lumotlarga ishlov berishda asosiy statistik usullar. Statistik tadqiqot bosqichlari. Mutloq, nisbiy, o`rtacha miqdorlar, ularni tibbiyotda qo`llanilishi. Dalillarga asoslangan tibbiyot haqida tushuncha.

2-mavzu. Aholi orasida demografik jarayonlarni o`rganish usullari.

Demografiya, uning tibbiyotda va sog`liqni saqlashdagi o`rni. Tibbiy ijtimoiy jihatlari. Demografik portlash, krizis tushunchalari. Aholi o`sishining muammolari. Oilani oqilona rejalashtirish.

3-mavzu. Aholi kasallanishi va uni o`rganish usullari, ijtimoiy-tibbiy qirralari.

Aholining kasallanishini o`rganishda davlat statistikasining ahamiyati. Kasalliklar, jarohatlar va o`lim sabablarining tasnifi. Aholini stomatologik kasallanishini o`rganishning usullari va uslublari, kasallanishni o`rganishda ekspert baholash, aholini kasallanish sabablarini o`rganish. Muhim noinfekcion kasalliklarning tibbiy-ijtimoiy aspektlari (yurak qon-tomir kasalliklari, onkopatologiya, travmatizm). Asab-ruhiy kasalliklar, alkogolizm, narkomaniya, toksikomaniya tibbiy-ijtimoiy muammo sifatida.

4-mavzu. O'zbekiston Respublikasi sog'liqni saqlash tizimining tuzilishi va tamoyillari. Sog'liqni saqlash tizimida birlamchi tibbiy sanitariya yordamni tashkil etish. Shahar va qishloq aholisiga stomatologik yordamni tashkil etish

BTSYO ko`rsatadigan muassasalar, vazifalari, strukturasi. BTSYO tashkil etish, baholash va tahlil qilish. Umumiy amaliyot stomatologining asosiy vazifalari. UASHni aholini turli kontingentlari bilan ishlashda asosiy xususiyatlari. UASHning asosiy ish uslubi. UASH ish faoliyatini baholaydigan ko`rsatkichlar. UASH faoliyatida qo`llaniladigan hisobiy va hisobot hujjatlar. Tez tibbiy yordam ko`rsatishni tashkil etish (TTYO) va uning aholining barcha qatlamlariga yordam ko`rsatishning muhim tomonlari. TTYO muassasalari ishini mazmuni, ular faoliyatini tahlili.

Stomatologik poliklinika tuzilishi, asosiy vazifalari. Stomatologik muassasalar faoliyatini baholash va tahlil qilish. Qishloq aholisiga tibbiy yordam ko`rsatishni o`ziga xos xususiyatlari va ularning turli bosqichlarida stomatologik muassasalari ishini tashkil etish.

5-mavzu. Sog`liqni saqlashda va stomatologiyada marketing.

Stomatologiyada marketingning ta`rifi. Sog`liqni saqlashda bozor turlari.

Marketing kontseptsiyalari. Marketing muhitlari. Makro va mikro muhtni tahlil qilish. Marketinng makro muhitiga ta'sir qiluvchi omillar. Stomatologik xizmat tushunchasi. Stomatologik xizmatlarga narx belgilash
6-mavzu. Stomatologiyada boshqarish (menejment). Stomatologiya muassasalarida xodimlarni boshqarish.

Menejment tarixiy rivojlanish bosqichlari. Boshqaruv maqsadi, turlari. Maqsadlar pog'onalari. Menejment funktsiyalari (rejalashtirish, tashkillashtirish, nazorat, motivatsiya). Boshqaruv usullari. Boshqaruv usullari haqida tushuncha.

Stomatologiya muassasalarida xodimlarni boshqarish usullari, xodimlarni boshqarish jarayoni bosqichlari, rahbarlik qilish, rahbaring vazifasi, rahbarning huquq va burchlari.

Jami:12 soat

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar:

1.	Jamoat salomatligi va sog'likni saqlashni tashkil etish fanining o'rni, asosiy vazifalari. Tibbiyot statistika, uning sog'liqni saqlashdagi ahamiyati, statistik tadqiqotlarni tashkil etish.
2.	Nisbiy miqdorlar, ularning tibbiyotda qo'llanilishi. O'rtacha miqdorlar, turlari, hisoblash usullari, tibbiyotda qo'llanilishi.
3.	Statistik tadqiqot natijalarining ishonchlik darajasini baholash. Dinamik qatorlar, turlari, ko'rsatkichlari, statistik tahlil etishda qo'llanilishi. Grafik tasvirlar, ularning qo'llanilishi
4.	Analitik statistikaga kirish. Sifatli tahlil usullari o'zgaruvchilar, mustaqil va tegishli namunalar (hi-kvadrat testi, Fisher aniq testi, Maknemar testi). Parametrik bo'lmagan testlar (Mann-Whitney U-testi, Wilcoxon U-testi, Kruskal testi. Uollis testi, Fridman testi.
5.	Korelyatsiya koeffitsienti, uning baholash usullari, statistik tahlil etishda qo'llanilishi. Standartlashtirish, standartlashtirilgan ko'rsatkichlarining ahamiyati, ularni hisoblash. Korrelyatsiya (Pirson va Spirman) va regressiya
6.	Aholi orasida demografik jarayon va demografik ko'rsatkichlarni hisoblash usullari
7.	Aholini salomatlik kursoratgichlari va kasallanishni o'rganish usullari. Aholi orasida stomatologik kasallanishini o'rganish usullari, manbalari. Stomatologik kasalliklar ko'rsatkichlari va ularni hisoblash. Xalqaro kasalliklar tasnifi
8.	Ijtimoiy-gigienik ahamiyatga ega bo'lgan kasalliklarni o'rganish, ularni kamaytirish borasida stomatologning roli. O'zbekistonda ko'p uchraydigan yuqumli bo'lmagan stomatologik kasalliklarni epidemiologiyasini o'rganish va ularni tahlil qilish
9.	O'zbekiston Respublikasida Sog'liqni saqlash tizimi faoliyatining me'yoriy huquqiy asoslari

10.	O`zbekiston Respublikasida stomatologik xizmatni tashkil etish asoslari. Birlamchi tibbiy-sanitariya yordami.Aholiga stomatologik yordam ko`rsatish. Stomatologik poliklinika muassasalarining ish faoliyatini tashkil qilish. UASH va umumiy amaliyot stomatologi ishini tashkil qilish, UASH asosiy vazifalari, ish faoliyatini tahlili. Dispanserizatsiya		
11	Shahar va qishloq aholisiga stomatologik xizmatni tashkil qilish, asosiy vazifalari, ish usuli, hisobiy va hisobot hujjatlarni yuritish xususiyatlari. Ish faoliyatining asosiy ko`rsatkichlarini hisoblash va tahlil qilish usullari		
12	Ayollarga va bolalarga stomatologik yordamni tashkil qilish.		
13	Aholiga sanitariya-epidemiologiya xizmatini tashkil etish. Aholini gigienik o`qitish va tarbiyalashda umumiy amaliyot stomatologning roli		
14	Vaqtinchalik mehnat qobiliyatini ekspertiza qilish va o`tkazish qoidalari. VKK ishini tashkil qilish va vazifalari. Kasallik varaqasini to`ldirish va berish qoidalari. Tibbiy-ijtimoiy ekspertiza. Nogironlik, uni belgilash kriteriyalari, reabilitatsiya muammolari		
15	Sog`liqni saqlash tizimida marketing asoslari		
16	Zamonaviy menejmentga kirish. Sog`liqni saqlash tizimida sifat menejmenti		
	Jami:		
<p style="text-align: center;"><b>Amaliy mashg`ulotlarni tashkil etish bo`yicha umumiy ko`rsatma va tavsiyalar:</b></p> <p>Fan bo`yicha amaliy mashg`ulotlari kompyuter, televizor, multimedia qurilmalari va laboratoriya jihozlari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o`qituvchi tomonidan o`tkazilishi lozim. Mashg`ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o`tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalarini qo`llash maqsadga muvofiqdir. Amaliy mashg`ulotlarni o`tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • amaliy mashg`ulotlarni maqsadini aniq belgilab olish;</li> <li>• o`qituvchining innovatsion pedagogik faoliyati bo`yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlariga talabalarda qiziqish uyg`otish; • talabada natijani mustaqil ravishda qo`lga kiritish imkoniyati ta`minlash; • talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash. <p><b>IV.Mustaqil ta`lim va mustaqil ishlar</b></p> <p style="text-align: center;"><i>Mustaqil ta`lim uchun tavsiya etilgan mavzular:</i></p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>Tibbiyot statistikasi asoslari, uning sog`liqni saqlashdagi ahamiyati, tibbiyot statistikasi turlari va ularning asosiy vazifalari</td> </tr> <tr> <td>Nisbiy miqdorlar, ularning tibbiyotda qo`llanilishi.</td> </tr> </table>		Tibbiyot statistikasi asoslari, uning sog`liqni saqlashdagi ahamiyati, tibbiyot statistikasi turlari va ularning asosiy vazifalari	Nisbiy miqdorlar, ularning tibbiyotda qo`llanilishi.
Tibbiyot statistikasi asoslari, uning sog`liqni saqlashdagi ahamiyati, tibbiyot statistikasi turlari va ularning asosiy vazifalari			
Nisbiy miqdorlar, ularning tibbiyotda qo`llanilishi.			

	O'rtacha miqdorlar, turlari, hisoblash usullari, tibbiyotda qo'llanilishi
	Statistik tadqiqot natijalarining ishonchlik darajasini baholash
	Grafik tasvirlar, ularning qo'llanilishi
	Korrelyasiya koeffitsienti, uning baholash usullari, statistik tahlil etishda qo'llanilishi.
	Dinamik qatorlar, turlari, ko'rsatkichlari, statistik tahlil etishda qo'llanilishi.
	Standartlashtirish, standartlashtirilgan ko'rsatkichlarining ahamiyati, ularni hisoblash
	Aholi orasida demografik jarayon va demografik ko'rsatkichlarni hisoblash usullari
	Ijtimoiy-gigienik ahamiyatga ega bo'lgan kasalliklarni o'rganish, ularni kamaytirish borasida umumiy amaliyot stomatologining roli
	O'zbekistonda ko'p uchraydigan yuqumli bo'lmagan kasalliklarni epidemiologiyasini o'rganish va ularni tahlil qilish
	Birlamchi tibbiy-sanitariya yordami. Ambulatoriya-poliklinika muassasalarining ish faoliyatini tashkil qilish. Dispanserizatsiya.
	Stomatologik poliklinika, OP ish faoliyatining asosiy ko'rsatkichlarini hisoblash va tahlil qilish usullari
	Statsionar muassasalarining ish faoliyatini tashkil qilish. Statsionar ish faoliyatining asosiy ko'rsatkichlarini hisoblash va tahlil qilish usullari.
	Shoshilinch tibbiy xizmat va ixtisoslashtirilgan markazlar faoliyati. Tez tibbiy yordam stansiyalarining ish faoliyatining mazmuni, asosiy vazifalari, ish faoliyatini tahlili
	Jami:
	<p style="text-align: center;">Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar, tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar</p> <p style="text-align: center;"><i>Tavsiya etilayotgan mustaqil ish shakllari:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ayrim nazariy mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish; 2. Berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayyorlash; 3. Amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish; 4. Mashg'ulot mavzulari bo'yicha konspektlar yozish; 5. Fanning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalar qilish; 6. Ilmiy maqola, anjumanga ma'ruza tezislarni tayyorlash; 7. Keys echish; 8. Grafik organayzerlash ishlab chiqish va to'ldirish; 9. Krossvordlar tuzish va echish; 10. Vaziyatli masalalar echish;
3	<p><i>V.Fan o'qitilishning natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar).</i></p> <p><i>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba"</i></p> <p style="text-align: center;">– aholi salomatligi, davolash profilaktika va stomatologiya</p>

	<p>muassalari faoliyatining asosiy ko'rsatkichlarini hisoblash, tahlil qilish;</p> <ul style="list-style-type: none"> - davolash – profilaktika muassalarida qo'llaniladigan hujjatlarni to'ldirish. - kasbiy faoliyat uchun o'quv, ilmiy, ilmiy-ommabop adabiyotlar va Internet tizimidan foydalanish; - o'z fikr-mulohaza va xulosalarini asosli tarzda aniq bayon eta olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. 																
4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • tezkor savol-javoblar; • guruxlarda ishlash; • jamoa bo'lib ishlash; • taqdimotlar tayyorlash; • dalolatnomalar yozish; 																
5.	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar.</p> <p>Jamoat salomatligi va sog'liqni saqlashni tashkil etish fani bo'yicha baholash mezonlari haqidagi ma'lumot birinchi mashg'ulotda talabalarga e'lon qilinadi.</p> <p>Talabalarning fan bo'yicha o'zlashtirish darajasining Davlat ta'lim standartlariga muvofiqligini ta'minlash uchun quyidagi nazorat turlari o'tkaziladi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>joriy nazorat (JN)</i> - <i>yakuniy nazorat (YAN).</i> <p><i>Fanga ajratilgan 4 kreditni talaba joriy nazorat davomida yig'adi.</i></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;">№</th> <th style="width: 45%;">Baxolash turi</th> <th style="width: 20%;">Maksimal ball</th> <th style="width: 30%;">Kredit soni</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Joriy nazorat (JN)</td> <td>100</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Yakuniy nazorat (YAN)</td> <td>100</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td></td> <td>JAMI</td> <td>100</td> <td>4</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;"><i>JORIY NAZORAT (JN)</i></p> <p>Joriy nazoratda talabaning fan mavzulari bo'yicha bilim, amaliy ko'nikma va kompetensiyalarni egallash darajasini aniqlash va baholab borish ko'zda tutiladi. Jamoat salomatligi va sog'liqni saqlashni tashkil etish fani bo'yicha JN og'zaki, tarqatma materiallari bilan ishlash, test va vaziyatli masalalar echish, uyga berilgan vazifalarni tekshirish va shu kabi boshqa shakllarda o'tkazilishi mumkin.</p>	№	Baxolash turi	Maksimal ball	Kredit soni	1.	Joriy nazorat (JN)	100	4	2	Yakuniy nazorat (YAN)	100	0		JAMI	100	4
№	Baxolash turi	Maksimal ball	Kredit soni														
1.	Joriy nazorat (JN)	100	4														
2	Yakuniy nazorat (YAN)	100	0														
	JAMI	100	4														

Baholashda talabaning bilim darajasi, amaliy mashg'ulot materiallarini o'zlashtirishi, nazariy material muhokamasida va ta'limning interaktiv uslublarida qatnashishning faollik darajasi, shuningdek, amaliy bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish darajasi (ya'ni nazariy, analitik va amaliy yondoshuvlar) hisobga olinadi.

Har bir mashg'ulotda barcha talabalar baholanishi shart. Maksimal ball 100, o'tish bali 55 ball.

Fan uchun ajratilgan 4 kredit joriy nazoratda yig'iladi.

5 semestr- 4 kredit

Talaba xar bir semestrda belgilangan kreditlarni to'plagandan keyingina oraliq nazoratga kiritiladi.

Joriy nazoratda saralash (o'tish) ballidan kam ball to'plagan va uzrli sabablarga ko'ra nazoratlarda qatnasha olmagan talabaga qayta topshirish uchun, navbatdagi shu nazorat turigacha, so'nggi joriy nazorat uchun yakuniy nazoratgacha bo'lgan muddat beriladi.

Fan bo'yicha ta'lim oluvchi reytingi quyidagicha aniqlanadi:

Ball	ECTS baho	ECTS ning ta'rifi		Baho	Ta'rif
86-100	A	"a'lo" – a'lo natija, minimal hatoliklar bilan	fan dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi; terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi; muammoli savollarni aniqlashi, o'z qarashlarini ilmiy-amaliy tilda asoslab bera olishi; fanning tayanch tushunchalarini bilishi va uni qisqa vaqt ichida ilmiy va amaliy masalalarni yechishda samarali qo'llay olishi; nostandart vaziyatlarda muammolarni mustaqil va ijodiy hal qila olish qobiliyatini ko'rsata olishi; amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi; amaliy masalalarni qisqa, asoslangan va ratsional ravishda hal etishi; fan dasturida tavsiya etilgan asosiy va qo'shimcha adabiyotlarni to'liq va chuqur o'zlashtirishi;	5	a'lo

			<p>fan bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglash, ularga tanqidiy baho berish va boshqa fanlar ilmiy yutuqlarini qo'llay olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yuqori madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
81-85	B	"juda yaxshi" – o'rtadan yuqori natija, ayrim hatoliklar bilan	<p>fan dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi;</p> <p>fanning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi;</p> <p>standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi;</p> <p>amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini etarli darajada rasmiylashtira olmaganligi;</p> <p>fan dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi;</p> <p>o'rganilayotgan fan bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho</p>	4	yaxshi

			berishi; nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda juda yaxshi madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;
71-80	C	"yaxshi" – o'rtacha natija, sezilarli hatoliklar bilan	fan dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi, ammo bir oz kamchiliklar bilan; terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi; o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi; fanning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi; standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi; amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni egallashi, ammo bir oz kamchiliklar bilan; amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini etarli darajada rasmiylashtira olmaganligi; fan dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi; o'rganilayotgan fan bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini angelay olishi va ularga tanqidiy baho berishi; nazariy va amaliy

				<p>mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yaxshi darajaga ega bo'lishi lozim;</p>		
60-70	D	"qoniqarli" – sust natija, qo'pol kamchiliklar bilan	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida etarli bilim hajmiga ega bo'lishi;</p> <p>terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon qilishi, lekin bunda ayrim xatolarga yo'l qo'yishi;</p> <p>javob berishga yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda, fan bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil ammo hatoliklar bilan to'liq bajara olishi;</p> <p>kompetensiyalarni mustaqil, ammo hatoliklar bilan egallashi;</p> <p>fanining umumiy tushunchalari bo'yicha qisman bilimga ega bo'lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi;</p> <p>pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi;</p> <p>o'qilayotgan fan bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda etarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>	3	Qoniqarli	
55-59	E	"o'rta" – minimal natijaga teng	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida qoniqarli bilim hajmiga ega bo'lishi;</p> <p>terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon qilishi, lekin bunda ayrim qo'pol xatolarga yo'l qo'yishi;</p> <p>javob berishga yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda va hatolarga yo'l qo'yganda, fan bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi;</p>			

				<p>amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil emas va hatoliklar bilan to'liq bajara olishi;</p> <p>kompetensiyalarni mustaqil emas va hatoliklar bilan egallashi;</p> <p>fanining umumiy tushunchalari bo'yicha qisman bilimga ega bo'lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi;</p> <p>pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi;</p> <p>o'qilayotgan fan bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda etarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
31-54	FX	"qoniqarsiz" – minimal darajadagi bilimlarni olish uchun qo'shimcha mustaqil o'zlashtirishi zarur	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa;</p> <p>ilmiy terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa;</p> <p>amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.</p>	2	Qoniqarsiz	
0-30	F	"mutloq qoniqarsiz" – to'liq qayta o'zlashtirishi lozim	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa;</p> <p>terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy va qo'pol mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa yoki umuman javob bermasa;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa yoki umuman bajarmasa;</p> <p>amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim</p>			

				tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.		
	<p>YAKUNIY NAZORAT (YAN)</p> <p>YANda talabanning bilim, ko'nikma va malakalari fanning umumiy mazmuni doirasida baxolanadi. YAN fan bo'yicha o'quv mashg'ulotlari tugaganidan so'ng o'tkaziladi.</p> <p><i>Al-Farabiy Milliy Kazaxiston Universiteti Stomatologiya ishi fakultetining Jamoat salomatligi fanining ishchi o'quv dasturidan quyidagi amaliy mash'ulot mavzulari qo'shimcha sifatida kiritildi: Analitik statistikaga kirish. Sifatli tahlil usullari o'zgaruvchilar, mustaqil va tegishli namunalar (hi-kvadrat testi, Fisher aniq testi, Maknemar testi). Parametrik bo'lmagan testlar (Mann-Whitney U-testi, Wilcoxon U-testi, Kruskal testi. Uollis testi, Fridman testi. Korrelyatsiya (Pirson va Spirman) va regressiya.</i></p>					
6	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mamatqulov B.M. Jamoat salomatligi va sog'liqni saqlashni boshqarish, Darslik. Toshkent, 2019 y. 2-nashr 2. Mamatqulov B.M. Jamoat salomatligi va sog'liqni saqlashni boshqarish, Darslik. Toshkent, 2013 y. 3. Rizaev J.A., Mamatqulov B.M., Tuxtarov B.E., Nurmamatova K.Ch. Stomatologiya menejmenti va iqtisodiyoti asoslari, O'quv qo'llanma. Toshkent . 2020. 4. Медик В.А., Юрев В.К. “Общественное здоровье и организация здравоохранения”, Учебник. Россия. 2009 г. <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmon va Qarorlari 7. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining buyruqlari 8. Global Health 101. Richard Skolnik, USA, 2015 y. 9. Кучеренко В.З. Применение методов статического анализа для изучения общественного здоровья , Учебное пособие. Москва. 2011 г. 11. Котлер Ф., Лелле К.Л. Маркетинг и менежмент , Экспресс курс. Санкт –Петербург . 2010 г. 12. Маматкулов Б.М., Ла Морт, Рахмонова Н. Клиническая эпидемиология и основы доказательной медицины , Учебное пособие . Ташкент . 2008 г. 13. Iskandarov T.I., Abdufattaev A.A. Jamoatchilik salomatligi va sog'liqni saqlash, Darslik. Toshkent. 2008 y. 14. Mamatqulov B. Tibbiyot statistikasi (biostatistikasi) asoslari, O'quv qo'llanma. Toshkent, 2005 y. 15. Iskandarova SH.T., Maxmudova N.M., Djalilova G.A. Jamoat salomatligi va sog'liqni saqlashni tashkil qilishning asosiy masalalari, O'quv qo'llanma. Toshkent, 2011 y. 16. Al-Farabiy Milliy Kazaxiston Universiteti Davolash ishi fakulteti 					

	<p>Jamoat salomatligi fanidan ishchi o'quv dasturi -2024y</p> <p>Internet saytlari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.kaznu.kz 2. http://www.apha.org/media, Kniga American Public Health Association 2. www.yandex.ru/ 3. www.google.ru, 4. www.google.co.uz 5. info@minzdrav.uz
7.	Andijon davlat tibbiyot instituti tomonidan OTM kengashining 2025 yil 27 avgustdagi 1-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.
8.	<p>Fan/fan uchun mas`ullar:</b></p> <p>Ijtimoiy gigiyena va SSB kafedrası mudiri dotsent S.M.Babich</p> <p>Ijtimoiy gigiyena va SSB kafedrası katta o`qituvchisi Sh.A.Xasanova</p>
9.	<p>Taqrizchi:</p> <p>Preventiv tibbiyot asoslari kafedrası mudiri t.f.d dotsent: M.X.Saliyeva</p> <p>Tibbiy profulaktika kafedrası mudiri dotsent: M.M.Axmadxodjayeva</p>